

Verslag buurtschouw straatintimidatie

Nieuw-West

17 Januari 2024

Inleiding

De gemeente Amsterdam pakt actief (seksuele) straatintimidatie, discriminatie en onveiligheid aan. Sinds 2021 wordt de gemeentelijke Aanpak Straatintimidatie uitgevoerd door het programma tegen Seksuele Intimidatie en Seksueel Geweld (SISG). Binnen de aanpak wordt met verschillende uitvoerende organisaties samengewerkt om de veiligheid van (in het bijzonder) meiden, vrouwen en LHBTIQ+-Amsterdammers in de openbare ruimte en in het uitgaansleven te vergroten. Ook wordt binnen deze aanpak aandacht besteed aan het voorkomen van daderschap.

De Inclusieve Buurtschouw is een middel in deze aanpak. Het doel van de schouw is om zicht te krijgen op de veiligheidsbeleving in een gebied, door de ogen van deze groepen en diverse professionals. In 2018 en 2022 hebben er al in totaal zes schouwen plaatsgevonden. In 2023 zijn er twee schouwen georganiseerd, in stadsdeel Noord – bij metrostation Noord- en stadsdeel Nieuw-West – rondom de Sloterplas.

Op woensdag 17 januari 2024 hebben we weer een schouw uitgevoerd in stadsdeel Nieuw-West, specifiek rondom het Dijkgraafplein. In dit verslag presenteren we de opbrengsten van deze schouw.

Verslag bijeenkomst

Het verslag volgt de opzet van de Inclusieve Buurtschouw. De uitvoering van de Inclusieve Buurtschouw bestaat uit drie onderdelen:

1. Inleiding op de problematiek en de buurt
2. Schouwronde
3. Plenaire terugkoppelings-/dialoog

1. Inleiding op de problematiek en de buurt

Wat is (seksuele) straatintimidatie?

(Seksuele) straatintimidatie gaat om zowel verbale als fysieke intimidatie. Onder verbale intimidatie verstaan we bijvoorbeeld uitschelden of naropen met seksuele of denigrerende opmerkingen. Bij fysieke intimidatie kan onder meer worden gedacht aan hinderlijk achternalopen of de weg

belemmeren, ongewenst aanraken, (be)spugen, of het doen van seksueel getinte, beledigende of denigrerende gebaren.

Deze vormen van intimidatie zijn niet altijd strafbaar. Bij het definiëren van wat intimiderend is, is de ervaring of beleving van het slachtoffer daarom doorslaggevend. Het gaat dus uitdrukkelijk om *subjectieve* veiligheid. In de schouw is nadrukkelijk aandacht voor de verhouding tussen de fysieke omgeving en de individuele veiligheidsbeleving.

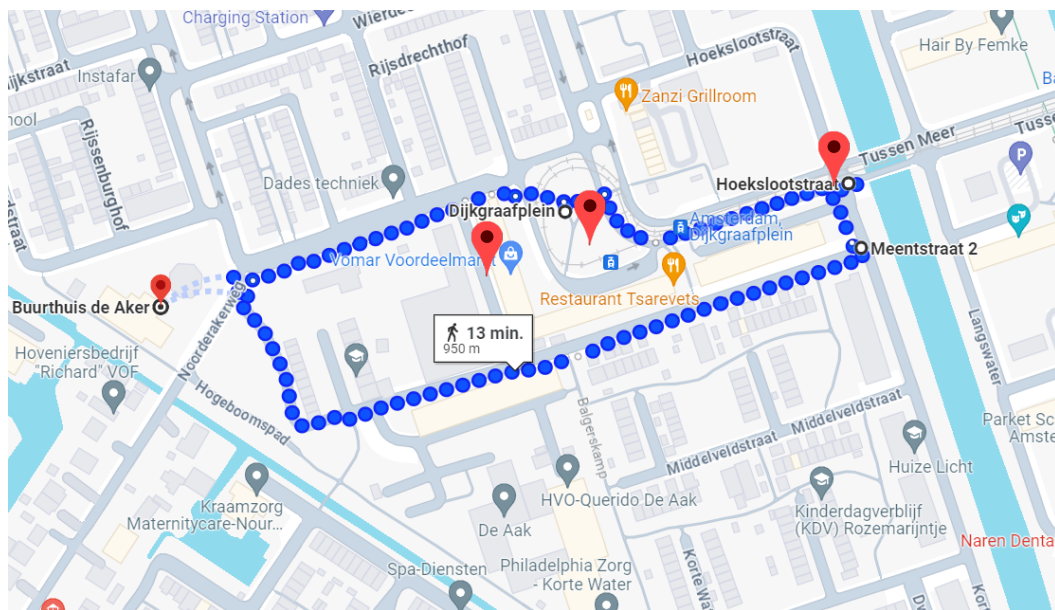
Nieuw-West

In verschillende delen van Nieuw-West krijgt de gemeente signalen en meldingen van onveiligheidsgevoelens. Oorzaken hiervan kunnen zijn slechte verlichting en hangjongeren, maar ook daadwerkelijke incidenten.

Voor de schouw is gekozen voor de buurt rondom Dijkgraafplein. Het stadsdeel ontvangt van meerdere bewoners signalen van onveilige gevoelens en straatintimidatie.

2. Schouwronde

Voor de schouw is een route opgesteld met een aantal punten (aangegeven met een pin) waar aan de deelnemers is gevraagd wat er speelt in het gebied, welke problematiek zich er voordoet en hoe zij het gebied **belev**en. Daarnaast is specifiek naar de **omgeving** gekeken aan de hand van gerichte aandachtspunten.

Tijdens de schouw is in ieder geval stilgestaan bij onderstaande locaties:

1. Dijkgraafplein: Hier is over het algemeen veel overlast van (kwetsbare) personen en in het bijzonder mannen en een gevoel van onveiligheid (onder met name vrouwen).
2. Begin Tussenmeer: Hier bespreken we de gehele Tussenmeer. Bij het stadsdeel is bekend dat hier, rondom de cafés, een grimmige sfeer kan zijn.

3. Achterkant van de Vomar bij het Dijkgraafplein, aan de Akerwateringstraat. Hier is sprake van overlast van hangjongeren, het is donker en er heerst een algemeen gevoel van onveiligheid.

Tijdens de schouw werden de aanwezigen onderverdeeld in vier subgroepen. De groepen liepen de route onder begeleiding. Onderstaande vragen zijn aan de orde gekomen tijdens de wandeling.

Beleving	Omgeving
Zou je hier alleen durven lopen?	Sociale controle <i>Zijn de looproutes dusdanig gepositioneerd dat er mogelijkheden zijn voor sociale controle? (Veel bewoners hebben de gordijnen open en ook 's avonds zijn er nog winkels open en/of andere functies die gewenst publiek trekken.)</i>
Pas jij je gedrag (wel eens) aan op deze locatie?	Eigenaarschap en sociale cohesie <i>Oogt de omgeving zichtbaar onderhouden, bewoners lijken elkaar te kennen en spreken elkaar aan op straat?</i>
Vermijd je deze plek wel eens?	Zichtbaarheid en eenduidigheid <i>De omgeving is overzichtelijk met lange zichtlijnen en de publieke of private functie van ruimten is duidelijk?</i>
Kleed jij je anders als je naar deze plek gaat?	Bekende hangplekken <i>Wat zijn de hangplekken? Weten we wie daar geregeld hangen en waarom?</i>

3. Plenaire terugkoppelings-/dialogoog

Algemeen

In een relatief kleine straal rondom het Dijkgraafplein (ca. 1 km) zijn er vijf zorglocaties voor personen met meervoudige problematiek, zoals:

- dak- of thuislozen
- verslavingsproblematiek
- personen met meervoudige hulpvragen: vanuit psychiatrische, psychosociale en/of verslavingsproblematiek, gecombineerd met een voorliggende somatische zorgvraag.

Het gebied rondom het Dijkgraafplein wordt gekenmerkt als kwetsbare wijk. De wijk scoort laag op leefbaarheid en heeft een hoge concentratie bewoners met een lage sociaaleconomische status. De bewoners ondervinden overlast van de cliënten van de zorglocaties die veel rondom én in de woningen rond het Dijkgraafplein verkeren.

1. Dijkgraafplein rondom de Vomar

- De clustering van vijf zorginstellingen voor o.a. verslaafden brengt een hoge druk op de leefbaarheid. De zwaarste gevallen lijken rondom het Dijkgraafplein te zijn gehuisvest. Het oogt zeer troosteloos zo nu en dan, bewoners geven aan dat het soms een pijnlijk gezicht is: 'het breekt mijn hart om die mensen te zien'.
- Verslaafden en psychisch kwetsbare die in de buurt rondhangen, bedelen en andere bewoners lastigvallen, veroorzaken gevoelens van onveiligheid. Ze dragen bij aan het imago van de wijk. Bewoners ervaren voornamelijk last bij de voor- en achteringang van de Vomar. Veel vrouwen lopen om de Vomar heen, omdat ze zich niet veilig voelen.
- Aan de voorzijde naar Vomar lopen, is lastig voor mensen met een rollator, rolstoel of met een kinderwagen. Dit vermindert de toegankelijkheid van de openbare ruimte.
- Aan de achterkant van de Vomar tussen de Vomar en basisschool De Punt in, wordt alcohol genuttigd en wordt er regelmatig braaksel van personen aangetroffen.
- Aan de achterkant wordt ook veel overlast van (geparkeerde) auto's ervaren. Het is er 's avonds donker en er zijn geen duidelijk aangegeven parkeerplekken.
- In de flat hangen onzure personen rond. Bewoners geven aan dat mannen mee de flat inlopen en daar ongewenst zijn, omdat ze daar niet wonen.
- VVE rekent te hoge kosten voor bewoners (€300), maar er wordt niets gedaan aan de vervuiling in de hallen van de woningen.

Oplossingsrichtingen

- Ga het gesprek aan met zorginstellingen over toezicht op hun doelgroep en hoe om te gaan met deze doelgroep. Bewoners opperen het idee om toezicht te organiseren vanuit de zorginstellingen. Team Veiligheid en het gebiedsteam hebben reeds overleggen met de zorginstellingen.
- Vomar verkoopt alcohol aan mensen die dronken zijn. Bespreek wat mogelijkheden zijn om dit te voorkomen. De bedrijfsleiding van de Vomar is bereidwillig aan te sluiten bij het overleg met de zorginstellingen. In gezamenlijkheid kan bekeken worden wat de mogelijkheden zijn met betrekking tot verkoop van alcohol.
- Bespreek met de Vomar hoe het toezicht aan de achterzijde kan worden verhoogd.
- Beoordeel het lichtplan en de parkeergelegenheden aan de achterkant van de Vomar.

2. Dijkgraafplein, bij de Arcade staande

- Aan de achterzijde van de Arcade is sprake van een hangplek van verslaafden en jongeren. Een vrouwelijke bewoner deelt tijdens de schouw dat ze niet te blote kleding kan dragen, ze wordt dan nageroepen door mannen.
- Voor mannen is er ook sprake van een risico bij het aanspreken van verslaafden en jongeren. Deze zijn veelal onvoorspelbaar in het gedrag dat zij vertonen. Terughoudendheid is dan verstandig, zeggen bewoners.
- Het voelt veiliger om in groepen over straat te lopen. Dit is een kwalijke zaak vinden bewoners.
- Bij de Arcade is er een gesloten Chinees restaurant. Daar hangen vaak jongeren. De eigenaar van het restaurant is volgens de bewoners weggepest. Dat het pand al enige tijd leeg staat, draagt niet bij aan het veiligheidsgevoel.

Oplossingsrichtingen:

- Er hangen camera's bij de Arcade. Dit verhoogt het veiligheidsgevoel bij de inwoners. Bewoners van het bewonerscollectief willen in gesprek gaan met de wijkagent, om na te gaan welke locaties nog meer in aanmerking komen voor camerabeveiliging.

3. Ingelandenweg

- De horeca en dan met name de shishalounges trekt onguire types aan die vrouwonvriendelijke opmerkingen maken.
- De personen die hier komen zijn niet alleen bewoners uit de wijk, ze komen van verschillende plekken.
- Jongedames maar ook volwassen vrouwen worden nageroepen. Vrouwen worden vaak onder begeleiding van mannen naar huis gebracht. Vaders halen dochters op bij de tramhalte om hen vervolgens naar huis te begeleiden.
- Bewoners geven aan dat ze het gevoel krijgen dat zij niet welkom zijn in de openbare ruimte. Vooral vrouwen herkennen zichzelf niet terug in het straatbeeld.
- Er zijn ook vrouwen die aangegeven hebben zich wel prettig en veilig te voelen. Tevens geven enkele vrouwen aan dat de aanwezigheid van mannen, juist bijdraagt aan het veiligheidsgevoel en omschrijven dit als sociale controle.
- Er ligt veel troep op straat. Ook dit draagt niet bij aan een veilig en prettig gevoel in de buurt.

4. Overgang Tussenmeer

- Het is een grote overgang van Tussenmeer II naar het Dijkgraafplein. Er is geen connectie met woningen of voorzieningen tijdens het laatste stuk na de tramhalte op de hoek Baden Powellweg/Tussenmeer. Alsof je in een totaal ander gebied bent waar het hard en grimmig is. Stedenbouwkundig valt hier winst te behalen.

Oplossingsrichtingen

- Het relatief donkere stuk tussen de twee gebieden versterkt het gevoel van onveiligheid. Bewoners vragen om deze plek te verkennen en of er meer verlichting hier mogelijk is en een betere verbinding tussen de twee gebieden.
Dit gebied kan in februari 2024 opgegeven worden voor een lichtschouw. Vanuit de afdeling Veiligheid zal deze omgeving worden aangemeld om de verlichting te bekijken.

5. Voor buurthuis de Aker

- Speeltuinen zijn slecht onderhouden en moeten opgeknapt worden.
- Er hangen jongeren in groepen bij de speeltuin, moeders vinden dat niet prettig en brengen hun kinderen niet naar de speeltuin. Bewoners geven aan dat dit de afgelopen jaren is verergerd.
- Er zijn vier vrouwen die zich niet onveilig voelen in deze buurt, één van deze bewoonsters fietst altijd in de avond op haar fiets door de buurt.

Oplossingsrichtingen

- De wens is om één van de bovengenoemde locaties af te hekken, om te voorkomen dat de jeugd daar voor overlast zorgt. Dit verzoek is lange tijd geleden en er wordt gekeken naar een passende oplossing.

6. Dijkgraafplein, moskee

- Bewoners hebben last van auto's die geparkeerd staan op de stoep en op invalideplekken. Men kan er moeilijk langs en er zijn geen uitwijkmogelijkheden.

Oplossingsrichting:

- De wijkagent gaat dit bespreken met haar collega's. De politie kan mensen een waarschuwing geven, of de imam vragen om mensen erop te attenderen niet te parkeren op plekken waar het niet is toegestaan. De moskee heeft reeds op hun socials opgeroepen dat bezoekers zich moeten houden aan de parkeerregels en respect moeten hebben voor burens.